

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, în privința inculpatului

Bernavschi Grigore.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>22.02.2018 – 25.05.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>23.06.2018 – 06.09.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>30.11.2018 – 16.01.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 25 mai 2018, procesul penal în privința lui Bernavschi Grigore pe art. 360 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu existența ordonanței din 09 septembrie 2016 a organului de urmărire penală, asupra aceleași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal.

2. Instanța de fond a stabilit, că de către organul de urmărire penală la 02 februarie 2018, Bernavschi Grigore a fost pus sub învinuire pentru faptul că activând în funcție de Președinte al Asociației "AITA,, și participând la Adunarea Generală ordinară a asociațiilor Asociației "AITA,, din 22 iulie 2016, desfășurată în sala de ședință al întreprinderii „Vatra” din or. Vadul lui Vodă mun. Chișinău, după votarea revocării mandatului Președintelui Asociației și alegerii unui nou Președinte al Asociației „AITA”, acționând în interes material și alte motive josnice, în scopul împiedicării înregistrării modificărilor votate de către Adunarea Generală a sustras

lista asociațiilor prezente la Adunarea Generală din 22 iulie 2016 și ștampila Asociației „AITA”, pe care le-a tănuit la domiciliul din mun. Chișinău, str. Alexandru Hîjdeu 59, refuzând să le restituie președintelui nou ales Evgheni Gubceac.

Ulterior, la 19 august 2016, orele 16.45, Bernavschi Grigore, aflându-se în incinta Asociației „AITA”, însoțit de agenții de securitate a companiei de pază și protecție „GCC Securitate”, acționând în interes material și alte motive josnice, în scopul împiedicării înregistrării modificărilor votate de către Adunarea Generală, tănuind în continuare ștampila Asociației „AITA,” și lista asociațiilor prezente la Adunarea Generală din 22 iulie 2016, pe care a sustras-o după adunarea specificată, repetat refuzând restituirea acestora președintelui nou ales Evgheni Gubceac, dispunând agenților de pază scoaterea acestuia cu forța din sediul Asociației menționate.

Instanța a constatat că la 23 august 2016, de către IP Ciocana mun. Chișinău, în baza plângerii lui Gubcev Evghenii, a fost pornită cauza penală nr. 2016481684 precum că rezultă o bănuială rezonabilă de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal, pe faptul că la 22 iulie 2016, Bernavschi Grigor, ex-Președinte al Asociației AITA, aflându-se în incinta Complexului Turistic „VATRA” din or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, la finele adunării generale a membrilor asociației AITA, din interes material a sustras și tănuiește listele de înregistrare pentru Adunarea Generală a membrilor Asociației AITA și ștampila organizației.

La 09 septembrie 2016, procurorul în Procuratura s. Ciocana, mun. Chișinău, L. Partole, a emis ordonanța de scoatere integrală de sub urmărirea penală a bănuitului Bernavschi Grigore din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal și clasarea cauzei penale. În baza ordonanței din 15 septembrie 2017, procurorul-șef al mun. Chișinău, Ș. Șaptefrați, a anulat ordonanța din 09 septembrie 2016 a procurorului L. Partole de scoatere de sub urmărirea penală a bănuitului Grigore Bernavschi, cu reluarea urmăririi penale pe caz.

Prin încheierea din 19 decembrie 2017, a judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău s. Rîșcani, a fost admisă plângerea avocatului V. Tarnovschi în interesele lui G. Bernavschi, înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, și declarată nulă ordonanța procurorului-șef al municipiului Chișinău, Ș. Șaptefrați din 15 septembrie 2017 cu privire la anularea ordonanței adoptate la 09 septembrie 2016 de procurorul în Procuratura s. Ciocana, mun. Chișinău, L. Partole, în cauza penală nr.2016481684 de scoatere de sub urmărirea penală a bănuitului G. Bernavschi și reluarea urmăririi penale pe caz. A fost declarată nulă ordonanța adoptată de adjunctul Procurorului General, M. Roșioru din 11.10.2017 prin care a fost dispusă respingerea plângerii avocatului V. Tarnovschi în interesele lui G. Bernavschi împotriva ordonanței procurorului-șef al mun. Chișinău Ș. Șaptefrați din 15 septembrie 2017.

Prin decizia din 12 februarie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins, ca nefondat, recursul procurorului delegat în Procuratura mun. Chișinău, M. Ciobanu, și menținută încheierea Judecătoriei Chișinău din 19 decembrie 2017, prin care a fost admisă plângerea avocatului V. Tarnovschi în

interesele lui G. Bernavschi înaintată în ordinea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală. Decizie ce a devenit irevocabilă.

Conform prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.

Art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală, enunță că nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

Luând în considerație cele reținute și constatând că la moment este în vigoare ordonanța din 09 septembrie 2016 adoptată de procurorul în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, L. Partole, prin care a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a lui G. Bernavschi și clasarea procesului penal, ce constituie un act procedural definitiv, procesul penal în privința lui Bernavschi Grigore învinuit de organul de urmărire penală de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

3. Procurorul în Procuratura of.Principal, Olesea Russu, a declarat *apel*, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat potrivit învinuirii înaintate, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

Apelanta a invocat că prima instanță pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal pe motiv că la caz există ordonanța din 09.09.2016, adoptată de procurorul în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, Liliana Partole, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui G. Bernavschi și clasarea procesului penal, deoarece actul respectiv se referă la acțiunile inculpatului din 22.07.2016, adică la ziua desfășurării Adunării Generale a asociațiilor AITA, lăsând fără apreciere acțiunile acestuia din 19.08.2016, exprimate prin tănuirea în continuare a ștampilei Asociației „AITA” și listei asociaților prezenți la Adunarea generală din 22.07.2016, pe care le-a sustras după adunarea specificată, precum și refuzul repetat în restituirea acestora președintelui nou ales E. Gubceac, incriminate inculpatului prin ordonanța de punere sub învinuire din 02.02.2018.

În cazul recunoașterii culpabil a inculpatului G. Bernavschi în comiterea faptei incriminate, instanța urmează în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) Cod penal, să-l libere de răspundere penală în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, *recursul ordinar* a fost respins, ca nefondat, în temeiul art. 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut, că prima instanță, în ședința preliminară, legal și întemeiat a soluționat cererea avocatului V. Tranovschi privind încetarea procesului

penal în privința lui G. Bernavschi pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de soatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal, fiind respectate întru totul prevederile art. 345 alin. (4), 350, 332 alin. (1), 275 pct. 4)-9), 285 alin. (1 și 2), 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Prin urmare, prima instanță a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar argumentele procurorului precum că Bernavshi Grigore prin ordonanța din 02 februarie 2018 a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal, în două epizoade care au avut loc la 22.07.2016 și la 19.08.2016, iar ordonanța din 09.09.2016 adoptată de Procurorul în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, L. Partole, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Bernavschi G. și clasarea procesului penal, s-a referit la acțiunile ultimului din 22.07.2016 și nu la acțiunile inculpatului care au avut loc la 19.08.2016, sunt neîntemeiate, or, Bernavschi G. a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal, precum că a comis o infracțiune continuă prevăzută de art. 29 alin. (1) Cod penal. În cazul infracțiunii continue nu există pluralitate de infracțiuni, de unde rezultă că prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, L. Partole din 09 septembrie 2016, a fost scos integral de sub urmărirea penală bănuitul Bernavschi G. din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) Cod penal și clasarea cauzei penale, iar alt proces penal în privința acestuia nu a fost intentat.

Art.22 din Codul de procedură penală, prevede clar, că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Reieșind din cele expuse, din studiul comparativ al principiului statuat la art. 22 din Cod de procedură penală și art. 7 alin. (2) din Codul penal, prin prisma normelor din art. 4 § (7) din Pactul Internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, din art. 4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, și din art. 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, raportat la cauza penală examinată, soluția instanței de fond este una corectă legală și întemeiată, astfel fiind respectată legislația procesual penală, jurisprudenta națională și a CtEDO, ce statuează că în cazul încălcării normelor procedurale ce afectează dreptul persoanei la un proces echitabil, statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de parchet și instanța de judecată și acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

5. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat *recurs ordinar*, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul invocă că partea acuzării a contestat sentința cu apel, pe când cauza a fost înregistrată și examinată în ordine de recurs, contrar prevederilor legale, deoarece potrivit art. 437 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare, pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate.

În speță, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 360 alin. (1) Cod penal, sancțiunea cărui prevede o pedeapsa cu închisoare de până la 3 ani. În atare

situație, cauza urma a fi examinată în ordine de apel, conform prevederilor art. 400, 412, 413, 414, 415, 417 și 418 Cod de procedură penală.

Codul de procedură penală, în dispoziția art. 332 alin. (4) prevede că, sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel, sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod, care urmează a fi raportate la prevederile art. 400 și 437 Cod de procedură penală, care delimitează cazurile în care sentința poate fi contestată cu apel și cu recurs, în special în dependență de categoria infracțiunii supuse cercetării.

În Codul de procedură penală nu este o careva dispoziție expresă care ar stipula că în cazul încetării procesului penal în ședința preliminară, aceasta urmează a fi contestată cu recurs, astfel că cauza a fost soluționată într-o procedură greșită, prin ce s-a încălcat principiul legalității.

La fel, recurentul consideră că este dreptul instanței de a dispune încetarea procesului penal conform dispozițiilor art. 332 Cod penal, chiar și în ședința preliminară, însă acest fapt urmează a fi raportat la temeiurile ce generează soluția de încetare.

Or, făcând referință pe caz la temeiul de încetare a procesului penal stipulat în art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală, prima instanță nu era în drept să dispună încetarea procesului penal în ședința preliminară, astfel a avut loc o derogare de la prevederile art. 345 Cod de procedură penală.

Făcând referință la ordonanța din 09.09.2016, adoptată de procurorul în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, Liliana Partole, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui G. Bernavschi și clasarea procesului penal, instanța de fond nu a sesizat că acesta conține acțiunile inculpatului doar cu referire la data de 22.07.2016, adică la ziua desfășurării Adunării Generale a asociațiilor AITA, pe când cauza penală nr.2016011786 vizează acțiunile inculpatului ce au fost derulate după data de 22.07.2016. Astfel, instanța a lăsat fără apreciere acțiunile lui Bernavschi G. din 19.08.2016, exprimate prin tănuirea în continuare a ștampilei Asociației AITA și listei asociaților prezenți la Adunarea generală din 22.07.2016, pe care le-a sustras după adunarea specificată, precum și refuzul repetat de a le restitui președintelui nou ales E. Gubceac,

Prin urmare, instanța de recurs, fără a intra în esența motivelor invocate în cererea de apel a procurorului, prin respingerea recursului a acceptat și admis erorile expuse, fapt care dovedește încălcarea principiilor procesuale la examinarea prezentei cauze.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 Cod de procedură penală, *hotărârile irevocabile pot fi atacate doar cu recurs în anulare*, la Curtea Supremă de Justiție, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Decizia recurată, fiind adoptată în procedura recursului ordinar - art. 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală și conform jurisprudenței naționale,

potrivit cărei sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu recurs în cazul în care cauza s-a judecat în ședința preliminară - art. 345, 350 Cod de procedură penală (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească, pct. 3.*), a devenit irevocabilă după pronunțare, în virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală (*f.d. 108-117, pct. 2. - 4. din decizie*).

Astfel, recursul de pe rol urmează a fi judecat în procedura recursului în anulare.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile irevocabile pot fi atacate doar cu recurs în anulare* în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 din protocolul nr. 7 CEDO, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică redeschiderea, reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Însă, conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în articolul 453 Cod de procedură penală. Potrivit art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Totodată, în pofida acestor prevederi legale, în recursul vizat nu sunt invocate circumstanțe concrete, considerate a fi un viciu fundamental, raportate la circumstanțele de fapt și de drept conținute în hotărârea contestată, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârile atacate, astfel încât acestea să obțină natura unui viciu fundamental capabil să genereze temeiul desființării hotărârii irevocabile atacate (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul în anulare nu întrunește condițiile de conținut prevăzute în articolele specificate, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul în anulare al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeieri neargumentate legal de recurent.

Or, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare, dacă se constată că acesta nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Prin urmare, dat fiind că nu îndeplinește cerințele legale de conținut, recursul în anulare de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1), (2), 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, în privința inculpatului Bernavski Grigore xx, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 februarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun